

Foto: HANNA TELEMANN

Ingen vill veta. Debatten om för- och nackdelarna med dagisverksamheten fortsätter. I dag är det sociologen Elise Claeson som tycker till.

Elise Claeson: Ingen vill veta sanningen

I mellandagarna skrev forskaren Anna Sjögren att de forskarstudier som finns på dagis inte räcker för att dra några slutsatser.

Men det är värre än så, skriver i dag ELISE CLAESON. Sanningen är att ingen vill veta sanningen om dagis.

Höstens heta dagisdebatt börjar tona ut i en nationell dagisblues.

Det är inte bara troende feminister som Nina Björk, som har börjat få lite, lite ont i magen och andra om dagis verkligen är bra för små, små barn.

Anna Sjögren, doktor i nationalekonomi, uttrycker sin jullovsdagisångest i en kunskapsbristblues; "I själva verket finns det oerhört få vetenskapliga studier som kan utesluta att de skillnader man hittar mellan dagisbarn och andra barn inte beror på något annat än dagis. Det är lätt att hitta samband, men svårt att belägga orsakssamband."

Forskaren och mamman Anna Sjögren uttrycker vår sorgsna längtan efter sanningen om dagis (Expr 26/12).

Är den svenska satsningen på storskalig kommunal barnomsorg de senaste 30 åren en bra satsning? Blev den lyckad ur nationalekonomisk synvinkel? Blev den lyckad för barn och föräldrar?

Svaret är: ingen vet. Eller rättare sagt: ingen vill veta. Eller ännu rättare sagt: Vi vill bara veta bra saker om dagis.

Därför finns det ingen forskning värd namnet om dagis i Sverige. Forskare kan ju komma fram till vad som helst; det är forskningens natur. Den söker sanningen. Men sanningen om dagis är det alltför få som efterfrågar. Inom oss vet vi vad vi inte vill veta.

Tänk om någon forskare visar att den ökande psykiska ohälsan bland barn och ungdomar har sitt ursprung i alltför tidig dagisdebut. Det är vad många psykoterapeuter antyder, men få vågar säga högt. Så här säger en modig psykoterapeut vid Stadsmissionen apropå ungdomars ökande psykotiska problem: "...(-)det här är den första verkliga dagisgenerationen, även om jag inte vågar uttala mig om vad det får för effekter"(DN 8/12 2005).

Vi som studerat barnpsykologi vet att den tidiga anknytningen till föräldrarna är livsviktig för barns framtida psykiska hälsa och utveckling. Men vem bryr sig om anknytningen när man kan skylla på nedskärningar i den offentliga sektorn - den populäraste av alla forsknings slutsatser?

Anknytningen är också viktig för föräldrarna, särskilt för mammornas psykiska hälsa (jfr Riktiga mammor får ont i magen Expressen 21/11 2005).

Tänk om någon forskare visar att de dramatiska ökningarna av kvinnors sjukskrivningar och förtidspensioner sedan mitten av 90-talet har kopplingar till dagisutbyggnaden.

En hel generation jämställda svenska kvinnor gick i åratal till jobbet med ont i magen eftersom de oroade sig för sina små barn. Kanske skapar sådan stress depressioner, utbrändhet och ångestsyndrom - de vanligaste kvinnosjukdomarna idag? Nja, det är ju mycket enklare att skylla på arbetslivets hårda krav och nedskärningarna i den offentliga sektorn. Det är ju en svensk

förklaringsmodell, som många forskare gärna ansluter sig till. Den har stöd ändå bort till LO.

Samhällsforskningen vet[/MELLIS9 på förhand vad den ska komma fram till - annars vankas det inga anslag. Därför får vi bara veta att dagis helt enkelt måste vara bra - allt har ju kostat så mycket. Skulle alla dessa sköna miljarder ha skadat kvinnor och barn? Aldrig i livet, aldrig i Sverige. Bara i utlandet, till exempel i Kanada.

Där har en grupp forskare kommit fram till att den snabba dagisutbyggnaden i Quebec orsakade en mängd sociala och psykiska problem. Barnen blev aggressiva och störda i sin motoriska och sociala utveckling och föräldrarna blev sämre föräldrar och makar.

Forskaren Anna Sjögren vill inte tro att kanadensisk forskning kan ge oss svenskar någon kunskap: "Kanske var det rent av något annat otäckt som hände med barnfamiljer i Quebec under de där åren och som orsakade försämringarna i hälsa och utveckling? Om nu resultaten från den kanadensiska utvärderingen överhuvudtaget står sig. De är trots allt preliminära!"

Sjung med i svensk dagisblues: Blott Sverige svenska dagis har. Och de bara måste vara bra för alla.

ELISE CLASON

Elise Claeson socionom och fri skribent. Hon hade sitt första barn på dagis men var hemma med sitt andra.

Av FJÄRDE SIDAN

fjarde.sidan@expressen.se

Publicerad:
Uppdaterad:

2006-01-10 09:21
2006-01-10 11:53

Kort URL till denna sida: <http://expressen.se/index.jsp?a=502895>